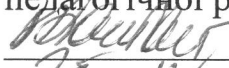

**Міністерство освіти і науки України
Київський національний торговельно-економічний університет
Харківський торговельно-економічний інститут КНТЕУ**

**Факультет економіки та управління
Кафедра економіки та безпеки бізнесу**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Заступник директора з науково-педагогічної роботи ХТЕІ КНТЕУ

 А. В. Катаєв
« 27 » 12 2018 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Біржова торгівля

(повна назва навчальної дисципліни)

Для підготовки
студентів освітнього
ступеня

бакалавр

(бакалавр чи магістр)

року набору 2017

галузі знань

29 Міжнародні відносини

(шифр і назва галузі знань)

спеціальності

292 Міжнародні економічні відносини

(шифр і найменування спеціальності)

спеціалізації

Міжнародний бізнес

(найменування спеціалізації)

Харків, 2018 рік

Розробник Дяченко Катерина Сергіївна
(прізвище, ім'я, по батькові повністю)

старший викладач кафедри економіки та безпеки бізнесу
(посада повністю)

(науковий ступінь, вчене звання повністю)

Програму обговорено та схвалено на засіданні кафедри
економіки та безпеки бізнесу

(назва кафедри)

протокол № 5 від 07.12.2018 р.

Зав. кафедри

(підпис)

Т. Л. Мітєєва
(ініціали та прізвище)

Програму розглянуто та схвалено на засіданні методичної комісії факультету
економіки та управління

(назва факультету)

протокол № 6 від 18.12.2018 р.

Голова методичної комісії

(підпис)

О. М. Гавриш
(ініціали та прізвище)

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Робоча програма навчальної дисципліни «Біржова торгівля» розроблена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів спеціальності 292 Міжнародні економічні відносини галузі знань 29 Міжнародні відносини.

Метою викладання навчальної дисципліни «Біржова торгівля» є формування у студентів системи знань про сутність і зміст біржової торгівлі в умовах ринкової економіки та конкуренції.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є процес функціонування біржового ринку, взаємодія основних його елементів.

Міждисциплінарні зв'язки вивчення навчальної дисципліни ґрунтуються на знаннях навчальних дисциплін: «Основи економічної теорії», «Мікроекономіка», «Міжнародні економічні відносини», «Основи підприємництва», «Міжнародна торгівля» та є основою для подальшого засвоєння професійних навчальних дисциплін, таких як «Міжнародний бізнес», «Міжнародний маркетинг», «Міжнародна система вирішення торговельно-економічних спорів», «Фінансова біржова діяльність», проходженні практик та написанні випускної кваліфікаційної роботи.

2. ЗАПЛАНОВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Навчальна дисципліна забезпечує набуття студентами:

загальних компетентностей:

ЗК 1. Здатність навчатися та застосувати набуті знання та навички в практичній діяльності.

ЗК 2. Уміння аналізувати та систематизувати інформацію, використовуючи програмні пакети загального та спеціального призначення.

ЗК 3. Здатність до креативного, аналітичного та логічного мислення у професійній діяльності.

ЗК 4. Уміння у стислій та доступній формі доносити матеріал, ідеї, висновки у сфері професійної діяльності.

ЗК 8. Здатність приймати управлінські рішення у сфері міжнародного бізнесу в умовах глобалізації;

фахових компетентностей:

ФК 2. Здатність до прийняття управлінських рішень суб'єктом зовнішньоекономічної діяльності в умовах глобалізації та інтеграційних процесів.

ФК 4. Здатність і готовність аналізувати та прогнозувати стан та розвиток бізнесу в умовах посилення конкуренції.

ФК 6. Здатність до аналізу впливу міжнародних економічних відносин на результати фінансово-господарської діяльності суб'єкта зовнішньоекономічних відносин.

ФК 10. Здатність застосовувати базові знання основних нормативно-правових актів, інструкцій та інших нормативно-розпорядчих документів у сфері міжнародного бізнесу.

ФК 12. Здатність розуміти та аналізувати фінансову, бухгалтерську та іншу інформацію, яка міститься у звітності підприємств.

ФК 15. Здатність до оцінки впливу ринку фінансових послуг на розвиток національної економіки.

ФК. 16. Здатність використовувати методи фінансового аналізу для оцінки ефективності міжнародних інвестиційних проектів;

програмних компетентностей:

ПРН 7. Уміння аналізувати кон'юнктуру світових ринків товарів та послуг, ілюструвати результати оцінювання, розробляти рекомендації та заходи з адаптації до змін міжнародного середовища.

ПРН.10. Уміння здійснювати просування на світові ринки конкурентоспроможної продукції вітчизняних підприємств.

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. Сутність біржової торгівлі та історія її еволюції

Основні риси та класифікація організованих ринків. Ринкові характеристики біржової торгівлі. Сучасні трансформації у сфері товарного обігу, оптового ринку. Розуміння біржової торгівлі та її відмінність від інших форм торгівлі. Виникнення та етапи еволюції світової біржової торгівлі. Найважливіші центри світової біржової торгівлі за різноманітними напрямками спеціалізації. Історичний досвід, умови сучасного відродження, становлення та розвиток біржової торгівлі в Україні. Причини спаду біржової активності. Форми державного регулювання. Законодавча база функціонування українських бірж.

Тема 2. Біржа як організатор торгівлі на ринку

Складові елементи поняття біржі, визначення поняття. Історія розвитку бірж. Основні функції біржі: організація біржових зборів для проведення гласних відкритих торгів; гарантування виконання біржових угод; розробка біржових контрактів; ціннісна функція; функція хеджування; спекулятивна біржова діяльність; інформаційна функція біржі; біржовий арбітраж. Види бірж за різними класифікаційними ознаками. Залежно від виду біржового товару: товарні, фондові, валютні. За переважаючим видом здійснюваних біржових угод: біржа реального (наявного) товару, ф'ючерсна, опціонна, змішана. За характером роботи (можливості відвідувачів приймати участь у біржових торгах): відкриті й закриті. За рівнем спеціалізації (номенклатурою товарів, які виступають об'єктом біржового торгу): універсальні (загального типу) й спеціалізовані. Залежно від місця в світовій торгівлі й регіону дії, функцій, що виконуються та орієнтації на ринок: міжнародні й національні. За принципом організації (ролі держави в створенні бірж): публічно-правові, приватноправові, змішані. За організаційно-правовим положенням: акціонерні товариства (відкритого чи закритого типу), товариства з обмеженою відповідальністю, інші організаційно-правові форми передбачені законодавством відповідної країни. Діяльність суб'єктів біржової інфраструктури ринку. Організації, які забезпечують нормальне функціонування біржової торгівлі: депозитарії; реєстратори; клірингові (розрахункові) палати; інформаційні агентства; біржові склади.

Тема 3. Біржовий товар

Розподіл біржових товарів за групами. Сільськогосподарська сировина, лісові товари та продукти їх переробки. Промислова сировина. Фінансові інструменти. Види біржових контрактів. Вимоги до біржової угоди. Біржові контракти з реальними активами. Форвардний контракт. Традиційна процедура укладання спотового контракту на біржі. Характеристика біржових товарів. Характеристика сировинних товарів. Фінансові інструменти. Класифікація фінансових інструментів. Акція. Статутний капітал. Фундаментальні якості й ознаки акції. Іменні (зареєстровані) акції. Акції на пред'явника. Привілейовані

акції. Кумулятивні привілейовані акції. Не кумулятивні привілейовані акції. Привілейовані акції з долею участі. Конвертовані привілейовані акції. Привілейовані акції з коректованою ставкою дивідендів. Відкликані привілейовані акції. Прості (звичайні) акції. Визначення дивідендів. Боргові цінні папери. Основні ознаки боргових цінних паперів. Облігація. Вексель. Депозитний сертифікат. Лістинг.

Тема 4. Організаційно-правові засади діяльності біржі

Поняття засновників біржі, їх склад за видом біржі, зобов'язання як організаторів. Етапи процесу створення товарної біржі. Основні положення документів, що забезпечують організаційно-правові засади діяльності біржі, її реєстрацію та одержання ліцензії. Загальноорганізаційні засади біржі. Поняття члена біржі, їх кількість. Вартість «місця» на біржі. Особливості членства на різних біржах. Приймання нових членів біржі. Загальна організаційна структура біржі. Органи управління біржею. Громадська структура біржі: загальні збори членів біржі, виборчі органи (Біржовий Комітет, Рада біржі, Правління біржі, ревізійна комісія). Стаціонарна структура біржі: виконавчі (функціональні) та спеціалізовані підрозділи. Регламент біржі (правила біржової торгівлі), основні його розділи.

Тема 5. Учасники біржової торгівлі та їх роль у торговельно-посередницькій діяльності

Розподіл посередників, що укладають угоди, за джерелами одержання доходів за рахунок яких покриваються витрати і утворюється прибуток. Сутність діяльності посередників, які здійснюють операції від імені й за рахунок клієнтів: агентів представників, агентів-посередників, брокерів. Можливі форми організації посередницької діяльності (брокерських фірм, брокерських контор, відокремлених та невідокремлених брокерських підрозділів). Зміст діяльності посередників, що здійснюють операції за свій рахунок: дилерів (дилерських фірм, компаній), які функціонують на ринку реального товару, біржових дилерів, спекулянтів (дрібних спекулянтів, джоберів, трейдерів, скальперів, куліс'є). Склад учасників біржової торгівлі. Форми взаємовідносин підприємств з біржами: акціонерно-пайова, брокерська, абонентна, комісійна, разова, змішана.

Тема 6. Види, особливості та порядок укладання біржових угод

Визначення та характерні риси біржового товару. Основні класи біржових товарів. Поняття, характерні риси й види речовинного біржового товару. Класифікація товарів на вітчизняних товарних біржах. Вимоги до якості речовинних біржових товарів. Характеристики цінних паперів: часові, просторові, ринкові. Особливі властивості цінного паперу як біржового товару. Розташування різних цінних паперів залежно від рівня ризику й прибутковості. Склад біржового класу іноземної валюти. Котирування курсу валюти, його види. Поняття біржових угод і операцій. Види угод на товарній біржі: біржові угоди з реальним товаром, ф'ючерсні та опціонні. Класифікація угод з

реальним товаром за різними ознаками: за терміном поставки реального товару, за умовами ознайомлення з товаром, залежно від особливостей формування контрактних цін, за умовами здійснення угод. Сутнісна характеристика ф'ючерсних угод, їх відмінності, переваги над угодами з реальним товаром. Поняття опціонних угод, їх основні види. Прості опціони: опціон-запит, опціон-пропозиція. Подвійний опціон, кратний опціон. Механізм укладання угод на товарній біржі. Різновиди угод на фондовій біржі: касові та термінові; тверді, ф'ючерсні, опціонні та пролонгаційні. Угоди на валютній біржі: касові і термінові. Порядок укладання угод на фондовій і валютній біржах.

Тема 7. Біржові операції на ф'ючерсному ринку

Визначення ф'ючерсної торгівлі, її мета. Особливості та сучасні тенденції розвитку ф'ючерсної торгівлі в Україні. Поняття ф'ючерсного контракту, його відмінні риси. Відзнаки ф'ючерсних контрактів від форвардних. Параметри стандартизації ф'ючерсних контрактів. Основні елементи механізму біржової ф'ючерсної торгівлі. Характеристика етапів технологічного процесу купівлі-продажу ф'ючерсних контрактів. Відносини підприємств з брокерами. Загальна характеристика основних функціональних видів операцій на ф'ючерсному ринку: купівля і продаж реального товару, хеджування, спекулятивні операції. Економічна логіка хеджування, його мета та функції на ф'ючерсному ринку. Типи хеджових операцій за технікою здійснення: хеджування продажем (коротке) і хеджування купівлею (довге). Поняття базису. Особливості здійснення спекулятивних біржових операцій заснованих на: динаміці біржових цін на реальні товари або на ф'ючерсні контракти; різниці в біржових цінах на сполучені у виробництві або в споживанні товари; різниці в біржових цінах на окремі види (або на інші якісні характеристики) того ж самого товару; різниці в цінах на ті ж самі товари на різних товарних біржах; різниці в біржових цінах на реальний товар і на ф'ючерсний контракт на нього; різниці в біржових цінах на ф'ючерсні контракти на той самий товар, але з різною тривалістю позиції.

Тема 8. Торгівля опційними контрактами на біржовому ринку

Визначення опційної угоди. Мета торгівлі опційними контрактами.

Характеристика різновидів опціонів: опціон-запиту (опціон call) і опціон-пропозиції (опціон put). Права й зобов'язання покупця й продавця опціону. Визначення премії (ціни) опціону під впливом внутрішньої й тимчасової вартості опціону. Фактори, що впливають на ціну опціону. Види позицій опціону: бути при грошах, бути при своїх грошах; залишитися без грошей. Основні цілі опціонних угод: зниження ризику на біржовому ринку, одержання вигоди за рахунок різниці в цінах опціонів, здійснення операцій з хеджування, підвищення прибутку з вкладених коштів. Переваги придбання опціонів. Різновиди опціонних стратегій: прості, спред, комбінаційні, синтетичні.

Тема 9. Біржовий механізм ціноутворення

Принципи формування цін на біржі. Види біржових цін. Характеристика складових елементів біржової ціни на товарній біржі. Визначення й мета

біржових котирувань ціни. Способи біржового котирування залежно від функції й характеру діяльності бірж, кількості угод. Поточне та підсумкове котирування цін. Встановлення ціни на аукціоні. Електронні торги. Метод встановлення єдиного курсу. Фіксінг як спосіб встановлення ціни. Правила, що дозволяють встановити фіксінг. Методи прогнозування біржових цін: фундаментальний і технічний. Основні напрямки фундаментального аналізу біржового ринку: макроекономічний аналіз, індустріальний (галузевий) аналіз, аналіз конкретного підприємства, моделювання ціни цінних паперів. Використання індексів та коефіцієнтів при проведенні фундаментального аналізу фондового ринку. Основні теорії та принципи технічного аналізу. Інструментарій технічного аналізу: графіки, формації, індикатори. Використання різних видів графіків (лінійного, стовпового, крапкового та фігурного). Ступінь розвитку методів аналізу фондового ринку для прогнозування біржових цін в Україні.

Тема 10. Ефективність посередницької діяльності на біржі

Сутність ефективності посередницької діяльності на біржі. Вимір її за допомогою співвідношення результатів від діяльності до витрат на її здійснення. Забезпечення зростання ефективності посередницької діяльності. Характеристика показників оцінки ефективності посередницької діяльності на біржовому ринку, що використовуються у процесі аналізу та прогнозування ефективної стратегії на перспективу.

Загальні показники ефективності посередницької діяльності: рівень прибутку на вкладений капітал, розрахунок умовного прибутку з агентських операцій, рентабельність поточних витрат, строк окупності вкладеного капіталу. Розрахунок ефективності агентських операцій: визначення ефективності відкриття підприємством власної брокерської контори на біржі та визначення ефективності окремих угод.

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

4.1. Структура навчальної дисципліни за формами навчання

Тема дисципліни	Обсяг у годинах																								
	денна форма												заочна форма												
	повна						скорочена						повна						скорочена						
	усього	у тому числі					усього	у тому числі					усього	у тому числі					усього	у тому числі					
		Л	СЗ	ПЗ	ЛЗ	СРС		Л	СЗ	ПЗ	ЛЗ	СРС		Л	СЗ	ПЗ	ЛЗ	СРС		Л	СЗ	ПЗ	ЛЗ	СРС	
Тема 1. Сутність біржової торгівлі та історія її еволюції	16	2		2		12													15						15
Тема 2. Біржа як організатор торгівлі на ринку	16	2		2		12													17						17
Тема 3. Біржовий товар	16	2		2		12													17						17
Тема 4. Організаційно-правові засади діяльності біржі	16	2		2		12													19	2					17
Тема 5. Учасники біржової торгівлі та їх роль у торговельно-посередницькій діяльності	16	2		2		12													19			2			17
Тема 6. Види, особливості та порядок укладання біржових угод	20	4		4		12													17						17
Тема 7. Біржові операції на ф'ючерсному ринку	20	4		4		12													19			2			17
Тема 8. Торгівля опціонними контрактами на біржовому ринку	20	4		4		12													19	2					17
Тема 9. Біржовий механізм ціноутворення	22	4		4		14													21	2		2			17
Тема 10. Ефективність посередницької діяльності на біржі	18	2		2		14													17						17
Курсова робота																									
Усього годин / кредитів ECTS	180/6	28		28		124													180/6	6		6			168

4.2. Обсяги та структура навчальної дисципліни за навчальними роками

Форма навчання	Вид навчальних занять	Навчальні роки							
		2017/2018		2018/2019		2019/2020		2020/2021	
		осінь	весна	осінь	весна	осінь	весна	осінь	весна
Денна повна	Лекційні заняття					28			
	Семінарські заняття								
	Практичні заняття					28			
	Лабораторні заняття								
	Курсова робота								
	Самостійна робота студентів					124			
	Усього годин					180			
Денна скорочена	Лекційні заняття								
	Семінарські заняття								
	Практичні заняття								
	Лабораторні заняття								
	Курсова робота								
	Самостійна робота студентів								
	Усього годин								
Заочна повна	Лекційні заняття								
	Семінарські заняття								
	Практичні заняття								
	Лабораторні заняття								
	Курсова робота								
	Самостійна робота студентів								
	Усього годин								
Заочна скорочена	Лекційні заняття				4	2			
	Семінарські заняття								
	Практичні заняття				2	4			
	Лабораторні заняття								
	Курсова робота								
	Самостійна робота студентів				84	84			
	Усього годин				90	90			

5. ТЕМИ ЛЕКЦІЙНИХ, СЕМІНАРСЬКИХ (ПРАКТИЧНИХ) І ЛАБОРАТОРНИХ ЗАНЯТЬ

5.1. Теми лекційних занять

Теми дисципліни	Тема практичного заняття	Обсяг у годинах			
		денна форма		заочна форма	
		повна	скорочена	повна	скорочена
Тема 1. Сутність біржової торгівлі та історія її еволюції	Сутність біржової торгівлі та історія її еволюції	2			
Тема 2. Біржа як організатор торгівлі на ринку	Біржа як організатор торгівлі на ринку	2			
Тема 3. Біржовий товар	Біржовий товар	2			
Тема 4. Організаційно-правові засади діяльності біржі	Організаційно-правові засади діяльності біржі	2			2
Тема 5. Учасники біржової торгівлі та їх роль у торговельно-посередницькій діяльності	Учасники біржової торгівлі та їх роль у торговельно-посередницькій діяльності	2			
Тема 6. Види, особливості та порядок укладання біржових угод	Види, особливості та порядок укладання біржових угод	2			
	Види, особливості та порядок укладання біржових угод	2			
Тема 7. Біржові операції на ф'ючерсному ринку	Біржові операції на ф'ючерсному ринку	2			
	Біржові операції на ф'ючерсному ринку	2			
Тема 8. Торгівля опціонними контрактами на біржовому ринку	Торгівля опціонними контрактами на біржовому ринку	2			2
	Торгівля опціонними контрактами на біржовому ринку	2			
Тема 9. Біржовий механізм ціноутворення	Біржовий механізм ціноутворення	2			2
	Біржовий механізм ціноутворення	2			
Тема 10. Ефективність посередницької діяльності на біржі	Ефективність посередницької діяльності на біржі	2			
Усього		28			6

Лекційний матеріал наведено у [2, 4].

5.2. Теми семінарських занять

Не передбачено навчальним планом.

5.3. Теми практичних занять

Теми дисципліни	Тема практичного заняття	Обсяг у годинах			
		денна форма		заочна форма	
		повна	скорочена	повна	скорочена
Тема 1. Сутність біржової торгівлі та історія її еволюції	Сутність біржової торгівлі та історія її еволюції	2			
Тема 2. Біржа як організатор торгівлі на ринку	Біржа як організатор торгівлі на ринку	2			
Тема 3. Біржовий товар	Біржовий товар	2			
Тема 4. Організаційно-правові засади діяльності біржі	Організаційно-правові засади діяльності біржі	2			
Тема 5. Учасники біржової торгівлі та їх роль у торговельно-посередницькій діяльності	Учасники біржової торгівлі та їх роль у торговельно-посередницькій діяльності	2			2
Тема 6. Види, особливості та порядок укладання біржових угод	Види, особливості та порядок укладання біржових угод	2			
	Види, особливості та порядок укладання біржових угод	2			
Тема 7. Біржові операції на ф'ючерсному ринку	Біржові операції на ф'ючерсному ринку	2			2
	Біржові операції на ф'ючерсному ринку	2			
Тема 8. Торгівля опціонними контрактами на біржовому ринку	Торгівля опціонними контрактами на біржовому ринку	2			
	Торгівля опціонними контрактами на біржовому ринку	2			
Тема 9. Біржовий механізм ціноутворення	Біржовий механізм ціноутворення	2			2
	Біржовий механізм ціноутворення	2			
Тема 10. Ефективність посередницької діяльності на біржі	Ефективність посередницької діяльності на біржі	2			
Усього		28			6

Завдання до практичних занять наведено у [4].

5.4. Теми лабораторних занять

Не передбачено навчальним планом.

6. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Основні види самостійної роботи, які запропоновані студентам:

1. Вивчення лекційного матеріалу.
2. Робота з опрацювання та вивчення рекомендованої літератури.
3. Вивчення основних термінів та понять рекомендованої літератури.
4. Підготовка до практичних занять, дискусій, робота в малих групах, тестування.
5. Контрольна перевірка кожним слухачем особистих знань, питання для самоконтролю, вирішення практичних завдань.

Завдання до самостійної роботи наведено у [3].

Організація самостійної роботи студентів регламентується наступними нормативними документами:

- Положенням про самостійну роботу студентів Харківського торговельно-економічного-інституту КНТЕУ;
- Положенням про організацію освітнього процесу у Харківському торговельно-економічному інституті КНТЕУ.

7. ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ, ПЕРЕДБАЧЕНІ НАВЧАЛЬНИМ ПЛАНОМ

Не передбачено навчальним планом.

8. СХЕМА НАРАХУВАННЯ БАЛІВ

8.1. Схема нарахування балів для студентів денної форми навчання

Навчальні роки	Поточний контроль (максимум 60 балів, мінімум 34)										Підсумковий контроль	Сума	
	усього	у тому числі за темами											
		Тема 1	Тема 2	Тема 3	Тема 4	Тема 5	Тема 6	Тема 7	Тема 8	Тема 9			Тема 10
2019/2020	60	5	5	5	6	6	6	7	7	7	6	40	100

8.2. Схема нарахування балів для студентів заочної форми навчання

Навчальні роки	Поточний контроль (максимум 60 балів, мінімум 34)											Підсумковий контроль	Сума
	усього	у тому числі за темами											
		Тема 1	Тема 2	Тема 3	Тема 4	Тема 5	Тема 6	Тема 7	Тема 8	Тема 9	Тема 10		
2018/2019	60	5	5	5	6	6						40	100
2019/2020							6	7	7	7	6		

9. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Для визначення рівня засвоювання студентами навчального матеріалу використовуються такі форми та методи оцінювання:

Поточний контроль:

- для студентів денної форми навчання: оцінювання роботи на практичних заняттях, поточне тестування, вирішення практичних завдань, виконання аудиторної контрольної роботи;
- для студентів заочної форми навчання: поточне тестування, вирішення практичних завдань, виконання аудиторної контрольної роботи.

Умовою допуску до підсумкового контролю є виконання програми навчальної дисципліни «Біржова торгівля» (відпрацювання всіх практичних занять) і отримання оцінки за виконання завдань поточного контролю не менше 34 балів.

Підсумковий контроль:

- для студентів денної форми навчання: письмовий екзамен;
- для студентів заочної форми навчання: письмовий екзамен.

Організація та проведення контрольних заходів регламентується наступними нормативними документами:

- Положенням про оцінювання результатів навчання студентів;
- Положенням про організацію освітнього процесу у Харківському торговельно-економічному інституті КНТЕУ.

10. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА (ОСНОВНА, ДОПОМІЖНА)

10.1. Основна література

1. Організація біржової та банківської діяльності : навчальний посібник для студентів ВНЗ / А. Ф. Гойко, О. С. Гриценко, А. Л. Скрипник ; за ред. А. Ф. Гойко. – Київ : КНУБА, 2014. – 228 с.
2. Підприємництво, торгівля та біржова діяльність : підручник /

Л. Г. Мельник, І. М. Сотник, Л. М. Таранюк ; за ред. І. М. Сотник, Л. М. Таранюка. – Суми : Університетська книга, 2018. – 572 с.

3. Дяченко К. С. Біржова торгівля : методичні рекомендації та завдання до самостійної роботи студентів / К. С. Дяченко. – Харків, 2018. – 22 с. – Рукопис.

4. Князь С. В. Підприємництво, торгівля та біржова діяльність: організаційно-методичні аспекти : навчальний посібник / С. В. Князь, Н. П. Яворська. – Львів : Вид-во Львівської політехніки, 2016. – 101 с.

10.2. Допоміжна література

5. Луценко О. П. Розробка інформаційної технології оцінки функцій ризику при біржовій торгівлі : автореф. дис. ... канд. техн. наук : 05.13.06 «Інформаційні технології» / О. П. Луценко ; Дніпропетр. нац. ун-т ім. О. Гончара. – Дніпропетровськ, 2016. – 26 с.

11. ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ В ІНТЕРНЕТІ

6. Про товарну біржу [Електронний ресурс] : Закон України № 1956-XII від 10.12.1991 р. // Верховна Рада України. Законодавство України : [база даних]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1956-12>. – Станом на 10.12.2018. – Назва з екрана.

7. Про цінні папери та фондовий ринок [Електронний ресурс] : Закон України № 3480-IV від 23.02.2006 р. // Верховна Рада України. Законодавство України : [база даних]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3480-15/>. – Станом на 10.12.2018. – Назва з екрана.

8. Про державне регулювання ринку цінних паперів в Україні [Електронний ресурс] : Закон України № 448/96-ВР від 30.10.1996 р. // Верховна Рада України. Законодавство України : [база даних]. – Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/448/96-%D0%B2%D1%80>. – Станом на 10.12.2018. – Назва з екрана.

9. Про ліцензування видів господарської діяльності [Електронний ресурс] : Закон України № 222-VIII від 02.03.2015 р. // Верховна Рада України. Законодавство України : [база даних]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/222-19>. – Станом на 10.12.2018. – Назва з екрана.